

SLOVENSKI NAROD.

Isbaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

O našem političnem položaji.

IX.

Napad na slovenske poslance. — Razžaljenje slovenskega naroda. — „Zadoščenje in stvarne koncesije“.

Mej govorom prof. Šukljeja dne 14. novembra 1891. l., ko je odgovarjal naučnemu ministru in rekel, da bodo slovenski poslanci branili pravice svoje narodnosti po zmislu tiste ustave, na katero je prisegel tudi minister, vzkliknil je poslanec dr. Gregorec: „Zato bi ga bilo treba pozvati pred sodišče!“

Oni drzoviti odgovor ministra na povse opravilne in zakonite pritožbe in zahteve, izrečene od poslanca kanonika Kluna v dosti skromni obliki, odgovor, v katerem je označil minister slovenske poslance, zahtevajoče, da naj se zakoni vršé za slovenski narod, kot rušitelje miru, kot upornike, odgovor, s katerim je narod slovenski silno razžalil, s katerim je potrdil, da proti slovenskemu narodu ne mara vršiti zakonov niti ustave, dasi je nanjo prisegel, ta odgovor res ni zaslužil drugega ničesar, kakor da se minister pozove pred sodišče, da se ga posadi na zatožno klop, kar lahko stori državni zbor.

Ali se je pa vsaj nasvetovalo, naj se to stori, naj se ministra za bogočastje in nauk posadi na zatožno klop? — Ne! Ali se je vsaj zahtevalo od ministerstva in njegovega predsednika, da mora podati naučni minister svojo ostavko? — Ne!

Ali se je vsaj vprašalo, da li je naučni minister govoril porazumljen z ministerstvom ali na svojo roko? Če prvo, ali se je vprašalo, kako opravičuje ministerstvo takšno postopanje, in ali se je po odgovoru uravnalo nadaljnje postopanje proti njemu? Če drugo, ali se je tirjalo od ministerstva, naj izjavi, da naučni minister ni govoril v njegovem imeni? Ali se je tirjalo, da prekliče naučni minister svoje napade na slovenske poslance, svoje žalitve proti slovenskemu narodu? Ali se je tirjalo, da prekliče javno, kar je javno izrekel? — Nič tega!

Na dotične pritožbe je ministerski predsednik grof Taaffe baje rekel, da je bil govor naučnega ministra — „inoportun“. Torej „inoportun“,

nezgoden, o nepravem času izgovorjen bil je govor naučnega ministra, s katerim je napadel slovenske poslance, razžalil slovenski narod, prekršil zakon in ustavo! Minister sme torej to storiti, ali treba, da poišče za to pravega časa. To pravi in poroča ministerski predsednik slovenskim poslancem.

A slovenski poslanci s prof. Šukljejem na čelu? Oni so glasovali za troške ne samo ministerstvu sploh in vsakemu ministru posebe, nego glasovali so tudi za stavke ministru za bogočastje in nauk, tudi za stavek srednjih šol, da, celo za stavek ljudskih šol.

Šukljejev govor je samo zagrmel, bil je strel brez kroglice, in še več, bil je prah v oči slovenskemu narodu. Namen mu ni bil dobiti zadoščenja razžaljenemu čustvu slovenskega naroda, nego oprati „slovenske poslance“ pred slovenskim narodom in pred njegovim javnim mnenjem.

Najmenj, kar bi bili slovenski poslanci morali storiti, je bilo to, da ne dovolijo naučnemu ministru proračuna, da glasujejo proti njemu. Razmere v zbornici so bile takrat takšne, da bi bil takšen njihov predlog najbrže obveljal. Tako bi bili z dejanjem odgovorili naučnemu ministru in to bi bilo več pomagalo, nego vse drugo.

Uprav smešno se nam vidi, kar trdè nekaterniki, da se proračun ne votira ministrom ampak državi, da država more zadovoljiti svojim potrebam, da sploh državna uprava ne zastane. Ako odklonim budget, tega ne storim za to, da se država stori nemogoča, ampak s tem pokažem, da nisem zadovoljen s sistemom, po katerem se v državi vlada in da hočem drug sistem; pokažem, da ne odobravam postopanja onih, ki upravljajo državo, ministrov, da njim izražam nezaupanje in dosledno izrečem jim s tem, naj se umaknejo drugim, ali naj vsaj drugače postopajo. Na takšen način daje se v ustavnih monarhijah vladarju na znanje, da narodni zastopniki, s katerimi deli on zakonodavno moč, ne odobrujejo postopanja ministrov, od njega imenovanih, da jim izrekajo nezaupnico in da treba imenovati druge — to se v ustavnih državah tudi godi — ali da se jim vsaj naroči, naj delujejo drugače. Ako bi se bil odklonil budget naučnemu ministru baronu Gautschu, dalo bi se bilo vse to na znanje Njegovemu Veličanstvu, in

cesar storil bi bil svojo. Zaradi glasovanja proti troškom naučnega ministerstva ne bila bi država nehala biti država, niti bi državna uprava zaostala, niti šolska uprava ne, ker je za takšne slučaje že drugače skrbjeno.

Glasujoč za proračun naučnega ministerstva, pozabili so „slovenski poslanci“, da so bili napadeni, da je razžaljen slovenski narod, da so prekršeni zakoni; dovolili so ministru budget, ne da bi bili dobili nikakega jamstva, da se tako ne bode več delalo v bodoče.

Tako so indirektno a z dejanjem potrdili ne samo sistem, s katerim se vlada sploh, ampak tudi sistem, s katerim se vlada v šolstvu — tudi proti slovenskemu narodu.

Direktno in izrecno potrdili so ta sistem sploh in z njim tudi sistem v šolstvu dva meseca pozneje, pri razpravi o trgovinskih pogodbah.

Ali se je morebiti v teh dveh mesecih kaj zgodilo, kar je nanje uplivalo, da so to storili; ali se je morebiti premenil sistem: so se li morebiti preklicali napadi in žalitve; se jim je morebiti dalo jamstvo, da se tako ne bode več postopalo; ali se je dalo zadoščenje in popravilo grehe?!

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 18. avgusta.

Ali dobi Pražak naslednika?

Oficijozne „Presse“ in „Fremdenblatta“ poročilo, da dobi Pražak naslednika, če bode to omogočila politična situacija, vzbudilo je v levičarskih krogih silno nevoljo. Radi bi dokazali, da so dobili Taaffe že popolnoma na svojo stran in da je poljsko-levičarska večina že gotova. Kaže se, da to ni res. Glasilo poljskega kluba „Czas“ javlja pozitivno, da je nastal nekakov provizorij, katerega bo vlada koj odpravila, čim se bodo razmere na Češkem le nekoliko ublažile. Glede poljsko-levičarske zveze pa opozarjajo češki listi na to, da imajo levica in Poljaki vsega vkupe samo 164 mandatov, da jim torej za večino nedostaje 13 glasov. Če bi tudi Coroninjev klub priklupil se tej zvezi, bila bi večinoma vender jako slabotna, zlasti bi pa previdnim Poljakom ne dala nikake garancije za trajnost.

LISTEK.

O devizah in gaslih Habsburžanov.

(Konec.)

Posebno veliko gasel in spomenic je imel Karol V., pač najmočnejši Habsburžan, „Plus ultra“ — „Le naprej!“ je bil njega najslavnejši rek. Nasvetoval mu ga je španjski menih Ludovico Murliano, za kar je prejel kardinalski klobuk v plačilo. Pa ravno ta rek so mnogi zasramovali. Ko je bil Karol prisiljen opustiti oblego Metza, upili so Francozi za njim, sramoteč ga s presukanimi besedami: „Non ultra metas — ne preko mej (ali Metz = „metas“)!“ „Tako ti je dal vse pod vlado“ („So gab er Dir Alles allein zu beherrschen“) bil je drugi ponosni rek istega vladarja. Najbolj so se pa razširile besede Ciceronove: „Suum cuique — Vsakemu svoje“, katere si je kasneje izvolil tudi pruski Friderik I. za devizo reda črnega orla.

Njegov sin Filip II. je izrazil neizmerni naraščaj posestev španjskih v Ameriki z reko: „En svetovni krog ne zadostuje“ in „jam perlustrabit

emnia“ — „kmalu bo vse razsvetlilo“ je zapisal pod sliko vzhajajočega solnca. Prav ta vladar, katerega je Schiller opeval, bil je poseben prijatelj devizam in duhovitim izrekom. Ko se je njegov oče Karol odpovedal svetovni vladi in počel uživati tihi samostanski mir, dostavil je sliki Herakla, ki prejemlje od Atlanta velikansko breme, nastopne besede: „Ut quiescat Atlas“ — „da se Atlas odpočije!“ — Svojega slovečega Albo pa je dal naslikati kot zvezanega sokola, z opisom: „Vincior ut vici — „vežejo me, ko sem zmagal.“ Njegov admiral in polubrat Don Juan d' Austria, zmagovalec pri Lepanti je dejal, Cezarja posnemajoč: „Veni et vici“ — „prišel sem in zmagal“. Njegov vnuk Karol II. († 1700) je dal kovati v proslavo svoje ženitve z Marijo Lujizo Bourbonško spominski denar s španjskimi kronami in z nepisom: „Toliko kron vredna“. „Ona vlada dva sveta“ je pa bil rek, ki je pri vходу njegove soproge v Madrid pod solncem, na pol vidnim krasil puerta del sol. Njegov vnuk Karol III. (kot rimski cesar Karol VI.) je bil poslednji Habsburžan na španjskem prestolu, ki mu je bil vzet v vojni zaradi nasledstva. On je dal Španiji po njem imenovani red za civilne in vojaške zasluge s krasno

devizo „Virtuti et merito“ — „za hrabrost in za sluge.“

Po stavku: „Pravica mora imeti svoj tek, in naj bi se zbok tega pogreznil svet“, ki ga je o več prilikah izraževal Ferdinand I., izbral si je ta vladar slavni rek: „Fiat justitia, pereat mundus!“ Nič manj pomenljiva je bila njegova spomenica:

„Kdor mre, predno umre,
Ne umre, kadar umre!“

in krasno „Sobrie, juste, pie“ — „zmerno, pravično, pobožno.“ — „Čuvaj pravo“, je pisal njegov naslednik Maksimilijan II., in pa „Dominus providebit“, rek, ki so si ga za njim še večkrat izbrali vladarji. „Daj mir domovini“ je bil drugi zlati rek, ki je pričal o njega očetovski skrbi.

„Kar je utrjeno, je stanovitno“ pisal je njegov brat, nadvojvoda Ferdinand Tirolski, ki je v zvezi s krasno Filipino Velzer našel svojega življenja srečo. Maksimilijana II. naslednik na cesarskem prestolu Rudolf II., ki se je toliko trudil, da bi pozvedel zvezdni tek, in se zakopal na Hradčinu v Pragi v temno premišljevanje, vzkliknil je ponosno: „Fulget Caesaris astrum“, — „blišči se cesarjeva zvezda“. „Im vereint Lichte groesser“ — „v zje-

Združena levica v državnem zboru.

Te dni izšla je od načelnikstva levičarskega kluba izdana brošura, v kateri se pojasnjuje delovanje levičarjev v zadnjem zasedanju drž. zbora. Zanimivo je posebej to, kar poročajo levičarji o politični situaciji. Priznavajoč, da sami po sebi niso dovolj močni odločevati, pravijo, da se vlada ni pokazala prijazno njih težnji, sestaviti trdno večino, in da tudi dotične stranke, ki so bile povabljene, tega niso hotele storiti, vsled tega obrnila si je levica svobodo akcije in skušala od slučaja do slučaja pridobiti in zagotoviti si več upliva na vlado. Važen korak storila je v tem pogledu, ko je ustopil minister Kuenburg v vlado. Vzlic temu je levica od vlade neodvisna in se more pri vsaki priliki postaviti na svoje strankarsko stališče. V Avstriji je moč države koncentrirana v vladi, ki more upravnim potem nadomestiti vse to, česar parlament ne dovoli. Prav zato se trudi levica, da bi odločevala tudi na vlado v tem oziru in zato poslala svojega zaupnega moža v ministerstvo. V ministerstvu samem sta dve stranki; jedna je levičarjem naklonjena, druga pa je uneta za prejšnjo večino in se trudi obnoviti železni obroč. Od tod pogostne premembe in nasprotstva v vladni politiki. Grof Kuenburg ojačil je levičarjem naklonjeni del ministerstva, in to se je tudi že pokazalo dejanski s tem, da je vlada ustavila vse odredbe, naperjene zoper Nemce. Na Češkem začela je zopet delovati komisija za razdelitev sodnih okrajev, a dež. predsednik baron Winkler podal je prošnjo za upokojenje. To so ugodni simptomi kakor je tudi uvažanja vredna pridobitev to, da je odstopil baron Pražák, ker je tudi sedaj, ko ni bil več pravosodni minister, močno uplival na sodno upravo. Pražák, ki je reprezentoval s Dunajskim in Falkenhaynom federalistično trojico, je nov dokaz, da propada stari sistem. Levica mora delovati na to, da bode vlada tudi nadalje hodila po poti, na katero je krenila in to hitro in gotovo.

Vnanje države.

Iz Nemčije.

Vsa Nemčija je vznemirjena, ker se čuje, da bode vojni minister zopet zahteval velikanskih žrtev v vojaške namene. Te tirjatve so bajne tako velike, da bode treba povse novih bremen naložiti davkoplačevalcem. Vlada namerava povišati neposredne davke in vzprejeti angleški sistem za obdavčenje tabaka, kateri sistem prepoveduje saditi tabak v deželi, za uvoženi tabak pa določa visoko carino. Prouzočitelj vojaške predloge je državni kancelar Caprivi, ki je s tem močno podkopal svoj ugled v narodu in uničil mnogo simpatij, katere je doslej užival.

Novo angleško ministerstvo.

Gladstone je zopet premijer in četrtkrat sestavljal liberalno ministerstvo. Gladstone je prvi lord državnega zaklada in varuh velikega pečata; Herschell je lord-kancelar; Kimberley, državni tajnik za Indijo; Rosebery, minister vnanjih rečij; Ripon, državni tajnik za kolonije; Campbell-Bannerman, vojni minister; Spencer, prvi lord admiralitete; Harcourt, kancelar državnega zaklada; John Morley, minister za Irsko; Trevelyan, minister za Škotsko; Mundella, trgovinski minister; Asquith, minister notranjih rečij; Fowler, predsednik lokalnega vladnega urada; Arnold Morley, vrhovni poštni upravitelj; Haughton, namestnik za Irsko; Acland, naučni minister. — Gladstone sestavil je torej svoje ministerstvo iz samih takih mož, ki se klanjajo njegovi avtoriteti in z njimi mu bode lahko mogoče izvršiti velike reforme, katere je napovedal v svojem programu. Radikalnih elementov ni poklical v ministerstvo. Nas zanima posebno novi minister vnanjih rečij, Rosebery, ki je od vseh še najbolj samostalen. Nekaj časa ni hotel ustopiti v ministerstvo, ker se z Gladstoneom ni mogel porazumeti glede Egipta.

Sploh nista Gladstone in Rosebery popolnoma složna. Gladstone je odločen nasprotnik trojni zvezi, kakor je to jasno povedal v članku „Antidanos“, priobčenem v svetovnem listu „Contemporary Review“, s katerim člankom je hotel zvabiti Italijo od trojne zveze. A tudi Rosebery ni prijatelj trojni zvezi vsaj v toliki meri ne, kakor se sodi v nas. Ko je pred kratkim Gladstone pohvalno omenil nekega ukrepa prejšnjega ministerstva, spadajočega v področje vnanje politike, izrekel se je bil Rosebery zoper Salisburyjevo politiko. Na vsak način se razmerje mej Gladstoneom in Roseberyjem še ni razjasnilo, posebej ne glede Egipta, dotim želita oba dobrega razmerja mej Anglijo in Francijo.

Dopisi.

Iz Ptuj, 14. avgusta. [Izv. dop.] (Vesela Mariborskih učiteljskihnikov. „Slovenec“ in njegovemu dopisniku v preudarek.) Imeli smo zadnjo nedeljo dne 7. t. m. v prostorih „Narodnega doma“ veselico, ki se je povse jako dobro obnesla. Gospodje abiturijente Mariborskega učiteljskega priredili so pred razhodom veselico s petjem in godbo. To, kar so navzočni veščaki trdili ob izvršitvi posameznih točk vsprejeda, je jako laskavo za gospode abiturijente. Burni aplavz za vsako točko programa je najboljši dokaz da so gospodje kos umetnim skladbam in da lahko nastopijo pred vsakim občinstvom. Posebno se je odlikoval g. Serajnik, učiteljski 3. leta, sin g. nadučitelja na Gori, s svojim sviranjem na gosli. Upamo, da bode mlada moč dobila priliko izvežbati se na kakem konservatoriju. Glasbenih umetnikov nam itak primanjkuje. Tudi petje je bilo eksaktno. Govor g. Frauensfelda je bil dovršen po obliki in po vsebini. Cel nastop mladih gospodov priča, da imajo izvrstne učitelje in da se tudi še posebej marljivo vadijo v petju in glasbi. Čast jim! Sad njihovega truda dozori jim v praktičnem življenju, v katero bodo kmalo ustopili razkropivši se na različna mesta naše domovine. Veselice se je udeležil tudi g. okrajni glavar vitez Scherer.

Da je „Slovenec“ dopisnik te zares lepe slavnosti omenil, je vse hvale vredno. Priznavamo, da je imel blag namen, a vendar nam je konstatovati, da je dobra misel dobila okorno obliko in — žaljiv izraz. Ni umestno pri takih prilikah govoriti o Ptujskih polovičarjih in o „tudi-Slovincih“. Ni umestno, generalizovati, če je posamezna obitelj v narodnem oziru razdvojena. Na južnem Štajerskem je več takih slučajev; to uprav kaže, da je naroden boj jako krut, če se obitelj razdvoji v narodnem mišljenju in čustvovanju. Nemška ljulika poganja svoj cvet v obsegu obitelji in ni potrebno onih žaliti, ki svoj naroden čut ohranijo, če tudi na kvar rodbinski jedinstvi. Pomisliti pa je treba, da so večinoma le neugodne okoliščine, pomanjkanje narodnih šol itd. krive, če sin ni tako naroden kakor oče. Oče, ki je ves dan uprežen v vsakdanji svoj posel, ne more časa dobiti, da bi poučeval na večer svoje otroke. Mati, ki ne zna slovenski, pa otrok tudi ne more narodno vzgojevati; če potrebnih slovenskih šol ni, je to — narodna izguba. Zakonsko spravo in mir kaliti, ne kaže. Slovenski samci naj si zbirajo same Slovenke za žene: to je radikalno sredstvo. Kedar bode mogla družba sv. Cirila in Metoda delovati tudi v naših mestih, bode se mla-

dina že drugače vzgojevala. Dotični gospodje, katerih se je „Slovenec“ dopisnik lotil, so za svojo osebo poštenjaki. Kakor znamenja kažejo, bodo tudi njihove rodbine krenile na drugo pot. Kar gospod dopisnik pripoveduje o „Tagespošti“, o tem se da govoriti. Da nikdo izmej čitalničarjev ne odobruje njene pisave, je jasno. Da tak časopis nobenega čitalničarja na krivo pot ne spravi, je tudi jasno. Treba pa je tudi izvedeti, kako in kaj pišejo nasprotniki o nas; le zgol iz informativnih obzirov je „Tagespošta“ naročena. Omenjati pa nam je še to le: Ako „Slovenec“ misli, da Ptujčani premalo čutimo in delamo za narodno stvar: zakaj pa vendar odpira svoje predale blodnjam Goriškega proroka, kateri na našo narodno stvar meče svoj anathema, češ, da je „narodno malikovanje“, „narodni humbug“, ki hoče vse narodne ženske djati v „natvezalnico“ in kar je še drugih takih ljubeznivosti! Jedno stoji v dijametralnem nasprotju z drugim. Če se blodnje Goriškega doktorja razširijo mej štajersko duhovščino, kaj bode pa takrat z narodnimi „polovičarji“, gospod dopisnik? Vidi se, da je „Slovenec“ neko čudesa polno bitje, čegar desna roka ne vé, kaj dela leva roka. Gospod „Slovenec“ dopisnik pa v prihodnje naj previdneje kritikuje, sicer bode dobil priimek: „Gracchus de seditione querens“. Dr. — n.

Iz Poddrage, 16. avgusta. [Izv. dop.] (Za družbo sv. Cirila in Metoda.) Nisem mislil prijeti peresa ter pisati še jedenkrat o VII. skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Postojini; kajti govorilo in pisalo se je o tem prijetnem sestanku že dovolj; a vendar, ker imam najboljši namen, in ker so nasveti, ki so se skupščini predlagali, tako lepi, tako blagi, tako plemeniti, a se vendar, posebej v naši Vipavski dolini, le premalo uvažujejo, dovoljujem si i jaz črhiniti katero. —

Vsakomur je znano, koliko žrtvuje družba sv. Cirila i Metoda po sosednih nam pokrajinah za slovensko šolo; koliko bi se pa še dalo doseči, a se kljub raznim neugodnostim ne doseže, to čuti slavna družba sama, in vsak posameznik. Vzrokov, da se družba ne vpoštevata tako, kakor zasluži, ni z Dijogenovo svetilnico iskati, podajajo se nam sami. Mlačnost, mislim je jeden prvih, najpoglavitejši pa je oddaljenost vasi od podružničnega sedeža. —

V Vipavski dolini so vasi, ki so res preoddaljene od podružničnega mesta; morda bi se rade odzvale z darovi, a pot do blagajnika je predolg; nekatere vasi zopet se vse premalo navdušujejo za to prevažno družbo. Trdno sem preverjen, da bi bili letni računi za nekaj stotakov večji, če bi se nastavili po vseh vaseh podružnični zastopniki, kateri bi pri raznih zabavah, svečanostih, godovih ali drugih jednacij prilikah unemali ljudstvo za našo šolsko družbo in nabrane doneske izročevali podružničnemu blagajniku. V vsaki vasi so rodoljubi, ki bi ta posel drage volje prevzeli, in gotovo bo vsakemu sveta dolžnost skrbeti, podpirati in krepiti družbine namene.

Vzglede nam dajejo sosedni Tržačani, kateri ne zamude najmanjše prilike, katerim ni noben korak pretežak, kadar je treba pomoči laški šolski družbi; oni jo želé okrepiti, in ji podati močij za uspešno delovanje na kolikor moči široki podlogi.

dinjani svetlobi večji“ izustil je nekako v dopolnilo njegov kronani brat Matija II. „Zakonito se borečim“ — „legitime certantibus“ naklonjene so bile simpatije Ferdinanda II., ko je Ferdinand III. „pietate et justitia“ — „pobožno in pravično“ — vladati hotel, izrek, ki so ga v čisljih imeli i drugi vladarji pred njim in za njim. V devizo si je izbral isti cesar pod žezlom, mečem in krono nastopne besede: „Fundamenta regnorum — zaslombe držav“, v geslo pa črke „J. K. E. M.“, t. j. Jeder Kaiser Ein Mensch, ali po drugem tolmačenji: „In Kuemmermiss Ein Mitleiden“. Njegova soproga Eleonora Gonzaga-ska, ustanovnica redu zvezdnega križa in redu „služabnic kreposti“, ravnala se je po reku: „Sola ubique triumphat“ — ona sama (krepost) povsod zmaga. Leopold I. si je prisvojil lepi rek: „Durch Rath und Fleiss“ — „s svetom in marljivostjo“, Josip I. „Amore et timore“ — „z ljubeznijo in boječnostjo“, ko je skušal Karol VI., s kojim je izumrl moški rod Habsburžanov, vladati „Constantia et fortitudine“ — z vztrajnostjo in močjo“ ter po reku: „Adspice et inspice“ — „Eine Krone, ein Herz“ — „jedna krona, jedno srce“ so pisali ob njegovem kronanju, in „Wer ist dieser Krone

würdiger als Du?“ — „Kdo je te krone vrednejši nego Ti?“

Karlova hči, Marija Terezija, katera je bila omožena s Franjem Lotrinskim, s potomcem Habsburžanom iz najstarejših časov sorodnega rodu, *) je vladala svoje narode „justitia et elementia“ — s pravičnostjo in milostjo. Deviza od nje ustanovljenega, po njej imenovanega visokega vojaškega reda je kratka, a pomenljiva: „Fortitudini“ — „hrabrosti“. Njen soprog, rimski cesar Franjo I., je živel „pro Deo et imperio“ — za Boga in cesarstvo“. Znano je gaslo njenega sicer jako blagega, vendar po svojem nepremišljenem in baš radi tega neuspešnem delovanju jako nesrečnega sina, Josipa II.: „Virtute et exemplo“ — s krepostjo in vzgledom“, in Leopold II. krasno gaslo: „Opes regum corda subditorum“ — zakladi kraljev so srca njih podložnikov.“ —

„Mit Gesetz und Treue“ — z zakonom in zvestobo“, je dejal Franjo II., kot prvi Avstrijski cesar Franjo I., princip, po katerem se lahko vladar —

*) Rodoslovci izvajajo rodovino Habsburško, Lotrinsko in Cerinsko iz rodu vojvode Etika Lotrinskega.

kakor se je danski minister Bernstorff izrazil — „na prestolu utrdi, pa tudi vzdrži“. Bolj znana je deviza, katero si je izbral kot vitez danskega reda slonov; le-ta deviza krasi glavna vrata cesarskega dvorca na Dunaji ter se glasi: „Justitia regnorum fundamentum“ — pravičnost temelj držav“. Njemu slično je dejal Ferdinand I., njegov najstarejši sin, „Recta tueri — prava čuvati“. — Njegov častiljivi brat Ivan, državni upravitelj Nemčije, pa si je izvolil navduševalni rek: „Wir sind ein einig Volk und einig wollen wir handeln“ — složen smo narod in složno hočemo delati“. In uprav to slog, jeden glavnih pogojev državnega življenja, izražuje navduševalno in jako pomenljivo rek našega presvetlega vladarja Franja Josipa I.: „Viribus unitis — združenimi močmi“.

Zgodovino držav in dinastij izražajo, kakor smo videli, devize in gasla vladarjev. Kakor komaj kateri drugi knežji rod nadkriljuje našega avstrijskega po starosti in slavi, tako ga i komaj kateri drugi dosega po obilosti in vsebini njegovih gasel.

Pri tej priliki dotaknem naj se še neke druge reči. Kako požrtovalne skazale so se za družbo sv. Cirila in Metoda slovenske dame Tržaške, kako navdušene Kamniške, in kako vnete za razvoj nežne naše dece narodne gospé in gospice Ljubljanske! Ali bi tako ne moglo biti tudi v prijaznem našem Vipavskem trgu?

Zakaj bi se tudi v Vipavi ne osnovala ženska podružnica, katera bi bila lahko v kratkem našim damam v čast in ponos, Cirilo-Metodovi družbi pa v veliko korist? Opusté naj se vse osobna nasprotstva; vsakdo naj prinese dar na narodni žrtvenik. „Ne iščimo tega, kar nas razdvaja, marveč to, kar nas zedinja“ rekel je prvak koroških Slovencev in uprav v Vipavi morale bi te zlate besede bolj upoštevati. Zato Vas prosim, narodne dame Vipavske, snujte i Ve tako prekristno podružnico; s tem omogočite, da ne bodo nasprotniki naši narodnosti trgali nedolžnih otročičev z naročajem slovenskih roditeljev, s tem pomorete, da se iz teh otrok, iz teh nežnih drevesec, vzgoje močni stebri našega naroda katere bode z veseljem gledal ljubljani naš vladar, katerih bode ponosna mogočna Avstrija. S tem, da si podružnico osnujete, postavite si spomenik svoji zavednosti.

Ker bode prihodnji mesec okoli 20. septembra občni zbor podružnice za vso Vipavsko dolino, na-dejam se, da se možka podružnica okrepi, ženska pa ustanovi!

Na takratno svidenje!

Družbe sv. Cirila in Metoda redna VII. vélika skupščina

dne 28. julija 1892 v Postojini.

(Dalje.)

A še jedno okrožnico št. 1550 dd. fbr. 1892 je poslalo vodstvo v slovenski svet — in sicer namenjeno nežnemu spolu. Ker je uprav ženstvo celo po naravnem zakonu v prvi vrsti poklicano pospeševati razvoj in vzgojo nežne mladine, bila je vroča vodstvena želja, da bi si čč. dame po vsej domovini zasnovala še več lastnih ženskih podružnic, ki naj bi bile kot narodna ognjišča, okrog katerih bi se zbirale vse rodoljubkinje ter se navduševale za dela krščanske ljubezni in usmiljenja mej našo šolsko mladino. In ako bi vsled krajevnih razmer to ne bilo mogoče, da vsaj obilniše pristopajo k najbližji moški podružnici, ali naberó pokroviteljsko vsoto ter sicer kakor si bodi podpirajo našo družbo. Te okrožnice razposlali smo bolj znanim damam slovenskim, katerih naslove smo mogli izvedeti, in sicer: v Ljubljani 44, po Kranjskem izven Ljubljane 79, na Štajersko 55, na Primorsko 63, torej vkupe 241. (Dobro!) Da je ta okrožnica obrodila že lepega sadu, bomo takoj slišali, ko nam je govoriti.

4. o razvoju in gibanju naših podružnic. Zadnje leto nam je prineslo zaželeno stotino, da, še celo nekaj povrh podružnic. (Dobro!) Lansko leto smo jih izkazali 98, zdaj jih beležimo v glavnem imeniku 105 in sicer: Tekoča številka: 99. Ženska podružnica v Št. Juriju ob južni železnici, 100. Ženska podružnica za Kamenik in okolico — kot zlahten sad lanske skupščine je uprav s stotino završila lanske delovanje; 101. Laški Trg in okolica, 102. Zagorje ob Savi, 103. Ženska podružnica v Ormožu, 104. Šentjakobska-trnovska ženska podružnica v Ljubljani in 105. Osrednje-mestna ženska podružnica v Ljubljani, ki dozda šteje že pet pokroviteljic. *) (Živele!)

Kakor razvidite, čč. zborovalci, snovanje ženskih podružnic prevaguje zdaj moške — in to nam je dobro znamenje, kajti kadar slovenske žene ustanejo ter soglasno z možmi začno zahtevati, da se njih mila deca poučuje v sladki materinščini, da se jim razvija in bistri um na podlagi slovenskega blaglasnega jezika, v katerem kramljajo s svojimi ljubljenci — potem ni več daleč zmaga zdravih pedagogičkih načel, da v ljudski šoli po slovenskih deželah gospoduje slovenščina, ki je dozda še na mnogih krajih potisnena v kót in opravlja le neizogibno službo borne dekle. (Tako je!) — A pri snovanju ženskih podružnic je vodstvu plaval pred očmi še drug smoter, katerega morda priglajaše i častita skupščina. Zastavimo si vprašanje: Ali je mej našim ženstvom slovenska zavest že ukoreninjena tako, da je ne izruje več noben nasprotni

vihar? — Vodstvo je mnenja, da teh blizo 1300 žen, ki so se že zbrale v lastnih podružnicah, ostane zvestih praporu slovenskemu, in da se to zgodi in še bolj širi narodno čuvstvo, danes pozivlja vse čč. družbenice in družbenike, naj nesó ogenj domovinske ljubezni seboj in ga neté v slednji koči mile očevine. (Izborno! ploskanje.)

Ko smo Vam naslikali tu solčno stran, ne smemo Vam zakrivati tudi senčne strani. Dejali smo, da smo prestopili stotino podružnic; to je sicer res po glavnem imeniku, a v istini se to število nekoliko skrti. Nekatere podružnice so namreč naznanile vodstvu, da prenehajo delovati. Ker pa je vodstvo sprevidelo, da se ni delo obustavilo iz principijelnih vzrokov, nego so le malenkostne difference povod stagnaciji, smatralo je to za memoidoč oblaček in zbog tega jih ni še izbrisalo iz glavnega imenika nadejajoč se, da so le malo zadremale, a se vzbudé še h krepkemu delovanju. Pri marsikateri podružnici se pospeši živahno gibanje, ako se jej sedež prenese na pripravnejši kraj. Tako je s podružnico „Zidani Most“, ki se je prekrstila v „Trbovlje in okolico“ ter zdaj vzgledno deluje. (Dobro!)

Vodstvo je tudi mnenja, da se podružnicam vdihne lahko dosti živahnosti s primernimi poučnimi govori, za katere se pripravi kak družbenik, in z vedrilno pošteno zabavo. Še jedenkrat poudarjamo: podružnica naj si osnuje knjižnico in bralno sobo, ki jo lahko rabi za svoje shode, in bo izvestno dokaj storila za daljše izobraževanje svojih članov — postala bo tako tudi lahko neka učilnica — osobito nižjim slojem našega ljudstva. Tako nekako se gibljejo že dozda naše čvrste podružnice na Koroškem, ki se res odlikujejo po svojih uzornih shodih. Tu pa nam je beležiti nekega dogodka, ki je principijalne važnosti gledé p'oslovanja naših podružnic.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Cesarjev rojstni dan) praznoval se je v Ljubljani jako slovesno. Na predvečer, v sredo, je vojaška godba domačega pešpolka baron Kuhn proti 1/9. uri priredila mirozov, ki se je pomikal od cesarja Frana Josipa nove vojašnice po Kolo-dvorski, Dunajski, Tržaški in Rimski cesti na Turjaški trg in čez Mestni trg po Poljanski cesti zopet v vojašnico. Spremljalo je godbo mnogo tisoč ljudij. Ko je godba na Mestnem trgu zaigrala naš „Naprej zastava Slave“, katerega na ulicah že dolgo ni bilo slišati, zaorili so gromoviti „Živio“ in „Slava“-klici. Danes zjutraj ob 5. uri naznanilo je 21 streloraz gradu veseli dan. Ob 8. uri bila je na mestnem travniku poleg kolizeja sv. maša, katero je služil vojaški kurat g. Juranič. Vojaštvo je bilo postavljeno v treh oddelkih. V prvem stali so 4 batalijoni domačega pešpolka baron Kuhn, v drugem dva došla lovška batalijona, pijonirji, sanitetni vojaki in Kranjski veteranski kor z zastavo, v tretji vrsti divizija (dva eskadrona) cesar Nikolaj-dragoncev št. 5 in tri baterije tukajšnje topničarske divizije. Vojaštvu poveljeval je GM. Fux. Ko je došel korni poveljnik FZM. baron Reinländer, ki je prišel včeraj v Ljubljano, zaigrala je godba cesarsko himno. FZM. baron Reinländer, ogledal si je v spremstvu divizijskega poveljnika FML. pl. Schilhavskega vojaštvo in odšel potem pred šotor, kjer se je služila sv. maša, mej katero so vojaki trikrat ustrelili, na kar so odzdravljali topovi raz gradu. Po maši je vse vojaštvo defilovalo pred FZM. baronom Reinländerjem. Občinstva bilo je na vseh potih na tisoče. Ob 10. uri dopoldne služil je v stolni cerkvi knezoškof dr. Missia z asistenco stolnega kapiteljna slovesno mašo z zahvalno pesmijo, mej katero so gromeli topovi raz gradu. Navzočni so bili deželni predsednik baron Winkler z mnogimi uradniki deželne vlade, finančnega ravnateljstva, pošte itd., deželni glavar g. Detela, predsednik kupčijske zbornice g. Perdan in podpredsednik g. Klein; deželnega sodišča predsednik g. Hočevnar, državni pravdnik g. Pajk ter mnogi svetniki deželnega sodišča, župan g. Grasselli in podžupan g. Petričič z občinskimi svetniki in magistratnimi uradniki, vodje, profesorji in učitelji srednjih in ljudskih šol, ter polno vernikov. Tudi po družih mestnih in predmestnih cerkvah služile so se slovesne sv. maše. Raz uradnih poslopij vihrale so cesarske zastave. Ob 3. uri popoldne je bil slavnostni obed v dvorani kazine. Ko je FZM. baron Reinländer napil zdraviljo presvetlemu cesarju, zagrmeli so topovi na gradu jedenindvajsetkrat.

— (Osobne vesti.) Gosp. deželni predsednik baron Winkler povrnil se je z dopusta ter zopet prevzel vodstvo deželne vlade. — Nj. eksc. korni poveljnik in zapovedujoči general F. Z. M. baron Reinländer došel je v Ljubljano, da ogleda tukajšnju garnizijo.

— (Pomiloščenje.) Cesar pomilostil je 77 kaznjencev. Od teh jih je bilo v kaznilnicah na Slovenskem in sicer v Ljubljani 5, v Kopru 2, v Mariboru 6, v Gradiški 1 in v Begnjah 1.

— (Petnajstkrat na Triglavu.) Naš znani vstrajni hribolazec g. Kadivnik iz Ljubljane bil je preteklo nedeljo petnajstkrat na vrhu Triglava. Gotovo lepo število!

— (Slovensko gledališče v Ljubljani.) Na drugem mestu našega lista priobčujemo naznanilo, s katerim naznanja „Dramatično društvo“, da se s 1. septembrom prične pouk v Dramatični šoli. Glede na to, da se bode letos igralo v novem deželnem gledališču po dvakrat na teden, pričakovati je, da se zglati učencev in učenek v zadostnem številu, in to tem bolj, ker se bode potrebovalo več novih moči, ki jih bo treba stalno angaževati.

— (Občinska volitev.) V Špitaliču v Kamniškem okraji bil je voljen županom posestnik g. Fran Volčakar, občinskima svetovalcema pa posestnika gg. Jož. Mali in Jan Lipovšek.

— (Uboj.) V nedeljo ponoči spoprijeli so se fantje v Snebarjah. Pri tem pretepu zabodla sta Janez Mihelčič in Franc Marn nekega Antona Vidica tako močno, da je na lici mesta umrl, nekega drugega fanta pa sta močno ranila. Zlikovca sta že na Žabjaku.

— (Najdeno truplo.) V torek našli so v potoku Bistrici pri Ilirski Bistrici na Notranjskem truplo 84 let starega gostača Jurija Boštijančiča, ki je utonil najbrže takrat, ko je pri potoku pral.

— (Vlak povozil) je predvčeršnjim popoldne v Hrastniku 54letno beračico Marijo Kotnik. Ker je bila gluha, ni čula, ko je strojevodja dal znamenje s piščalko. Razdrobilo ji je obe nogi in so jo težko ranjeno prenesli v bolnico v Celje.

— (Nesreča.) Posestnik Jožef Pečnik vračal se je v ponedeljek s Pečnikove planine v Št. Jošt nad Celjem, kar je skočil za njim močan bik, ga vrgel ob tla in mu z rogom prebil lobanjo, tako da je nesrečni mož umrl na mestu. Pokojnik je oče peterih nedoletnih otrok. Žena mu je bila pred dvema letoma zgorela.

— (Iz domačih toplic.) Do dne 10 t. m. prišlo je v toplice v Laškem trgu na spodnjem Štajerskem 330 strank ali 925 osob.

— (Češki gostje v Trstu.) V soboto zvečer ob 6. uri 40 min. prišlo bode v Trst po državni železnici nad 100 članov češkega učiteljskega društva „Komensky“. Tržaški Slovenci bodo gotovo vzprejeli prav dostojno severne brate. V soboto zvečer imajo češki gostje sestanek v „Restaurant Pilsen“. V nedeljo popoldne si ogledajo mesto, popoldne pa se odpeljejo v „Miramare“. Isti dan zvečer je izlet v okolico k sv. Ivanu in sestanek v tamošnjem narodnem domu. V ponedeljek odpeljejo se češki gostje v Ljubljano.

— (Slovensko petje v Tržaški okolici) silno razburja živce italijanske gospode, ker je to petje najjasnejši dokaz, da ob Adriji prebiva zaveden slovenski narod, katerega bi nekateri tako radi kar utajili. Posebno v Barkovljah, kjer imajo vrlo pevsko društvo „Adrija“, hudo bode v oči slovenska pesem italijanske fanatike. „Il Piccolo“ se zaganja v slovensko petje ter zahteva, naj Barkovljanski „capovilla“ odpravi „ponočno rjovenje.“ Seveda, če bi italijanski fakini res rjovel, bila bi za „Piccolove“ pristaše to divna harmonija, ubrano in lepo slovensko petje pa mu je „rjovenje“. Saj se predobro poznamo!

— (Zgorel je) pri velikem požaru Tedeschi-jevega skladišča v Trstu tudi jeden človek. Ko so konjaški hlapci pospravljali ostanke šestih konj, ki so poginili pri tem požaru, našli so tudi jedno človeško truplo. Ponesrečeni je baje 28letni voznik Jože Slivar iz Hraš pri Postojini. Bržkone spal je v hlevu in našel tam smrt.

— (Telefonska zveza mej Dunajem in Trstom) bode skoro dogotovljena. Tudi na Štajerskem gre delo hitro izpod rok in so delavci dospeli že do Savinjske doline. Te dni govorilo se je na progi mej Vojnikom in Gradcem in je bil uspeh prav dober. Proga iz Trsta do kranjsko-štajerske meje je dogotovljena in bode torej v kratkem

*) Pri skupščini se nam je naznanilo, da sta se osnovali še ženski podružnici: Cirknica-Planina in Postojina. Op. poroč.

vsa proga gotova ter se bode lahko govorilo z Dunaja do Trsta in nazaj.

— (Blazna morilka.) Blizu Višnjana v Istri umorila je neka kmetica v hipu duševne nezavednosti troje svojih otrok, katerih najstarejša je bilo šele v šestem letu. Dvema otrokoma prerezala je z britvijo žilo na vratu, tretjemu pa preparala trebuh. Pred sodnikom govorila je jako mirno in ravnodušno ter v jedrnatem trdila, da je bila primorana storiti ta umor.

— (Občinske volitve v Zagrebu.) Pri včerajšnji ožji volitvi za jednega občinskega zastopnika v prvem volilskem razredu II. okraja dobila sta oba kandidata, opozicijski in vladni, po 19 glasov. Zato se je druga ožja volitev odločila za današnji dan. S tem bodo dokončane občinske volitve.

— (Ustanove.) Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem mestu, kjer se prične šolsko leto 1892/93 dne 3. novembra 1892, izpraznjenih je pet deželnih ustanov in več mest za plačujoče učence. — Prošnje naj se pošljejo do 8. septembra t. l. vodstvu omenjene šole na Grmu. — Nadalje sta razpisani dve državni ustanovi po 300 gld. za kranjske obrtvalce, kateri hočejo iti na c. kr. drž. obrtno šolo v Gradci. Prošnje, zadostno opremljene, doposlata je do dne 1. septembra t. l. ravnateljstvu c. kr. velike realke v Ljubljani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 18. avgusta. Povodom cesarjevega rojstnega dne so vsa javna poslopja okičena z zastavami. V vseh cerkvah slovesne službe božje. K paradi prišla vsa garnizija, nadvojvoda Albrecht in Viljem, vojni minister Bauer, šef generalnega staba Beck in drugi. Mašo bral je vojaški škof Bělopotocký. Večina listov naglašja pri tej priliki izredno ljubezen in udanost, katero uživa cesar pri vseh narodih širne naše države.

Praga 17. avgusta. Razni listi naznajo, da bodo v prihodnjem zasedanju deželnega zbora vse češke stranke skupno in trdno organizovane, da zavržejo punktacije.

Belgrad 17. avgusta. Avdijenca, katero dovolil sultan Stambulovu, prouzročila tukaj nekoliko senzacije. Splošno se sodi, da se je sultan udal volji Avstro-Ogerske, da ji znova utrdi podkopano stališče na Bolgarskem.

Razne vesti.

* (Ogersko vino) je tudi v naših krajih dobro znano in večkrat so se ljudje že čudili, kako to, da imajo na Ogorskem toliko vina, ko je vendar tudi tam trtna uš uničila vinograde celih okrajev. Posebno dobri poznavalci trdijo, da kar naravnost, da je večina izvoženega ogerskega vina vzrasla v židovskih kletih, a ogerska vlada dementovala je vsako takšno trditev češ, da je preko Litve dovolj naravnega vina, da ga torej ni treba ponarejati. Kolike vrednosti so bile te oficijelne izjave ogerske vlade, vidi se iz tega, da je Budimpeštansko redarstvo, ki rado zatise obe očesi, če gre za patrijotično stvar konfiskovalo židu Jonasi Wassermannu 4000 hektolitrov vina, narejenega umetnim načinom.

* (Znamenita iznajdba.) Nadzornik brzojavnih uradov v Parizu g. Willot izumil je, kakor poroča Pariški „Figaro“, nov način, po katerem se bode preko morja dalo brzojaviti z izredno naglostjo. Iz Pariza do Novega Yorka ne bode se potrebovalo dalj časa nego iz Pariza v Versailles. Ako se obnese ta nova iznajdba Willotova, bode se v kratkem pokazala velika prememba v prekomorskem brzojavstvu.

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Šte. 17.071.

Zahvala.

Povodom praznovanja rojstnega dne Njega c. in kr. apostolskega Velikanstva mi je preblagorodni gospod c. kr. deželni predsednik **Andrej baron Winkler** izročiti dal dve sto goldinarjev, od katerih je 100 gld. namenjenih Ljubljanskim ubožcem, po 25 gld. pa tukajšnji cesarici Elizabeti bolnici za otroke, varovalnici malih otrok, deškemu in p. d. vodstvu gosp. profice Sofije Anerspergove stoječemu dekliskemu sirotišču.

Izročuje zajedno te zneske njihovega blagemu namenu, smatram se dolžnim, da pōtem javnosti najtoplejšo zahvalo izrekam za velikodušno darilo, naklonjeno stolnega našega mesta ubožcem.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 17. avgusta 1892.

Župan: **Grasselli.**

Zahvala.

Prisrčno zahvalo izrekam tem potom naši slavnj marljivi požarni brambji, ki je po neumorni osemurni delavnosti ukrotila požar, ki je hotel uničiti moje kmetijsko poslopje, kakor tudi vsem odličnikom, ki so s pomočjo c. kr. žandarmerije in jako vestnih delavcev pripomogli, da se ogenj ni še bolj razširil. Iskrena hvala preblagemu gospodu Riessbergerju za izdatno pomoč in brizgalnico in tudi vrlim Gomilčanom, ki so naglo prihiteli na pomoč. Bog jim plati!

V Brodeh, dne 15. avgusta 1892.

(940) **Edvard Schaur.**

Loterijske srečke 17. avgusta.

V Brnu: 45, 7, 61, 15, 4.

Tuji:

17. avgusta.

Pri **Matti:** Thierman, Reismüller, Mayer, Angel, Reihold, Spiegler, Lieberman, Poper, Brust z Dunaja. — Krošel, Pramdstätter iz Gradca. — Cassani, Turri iz Trsta. — Wellem in iz Prage. — Nowak iz Celja.

Pri **Stomu:** Wolf, Pollak, Kandella z Dunaja. — Košmelj, Wild iz Gradca. — Dator, Guttman, Lloyd iz Trsta. — Gombo iz Budimpešte. — Denike iz Maribora. — Lichtenstein iz Berolina. — Dr. Mencinger s Krškega.

Pri **avstrijskem cesarju:** Seriau, Reiner iz Trsta. — Punčuh iz Spodnje Idrije.

Pri **južnem kraljeviču:** Färber z Dunaja. — Rabis iz Trsta.

Tržne cene v Ljubljani

dne 10. avgusta t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	642	Špeh povojen, kgr.	64
Rež,	520	Surovo maslo,	74
Ječmen,	429	Jajce, jedno,	25
Oves,	268	Mleko, liter,	10
Ajda,	580	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	440	Telečje,	56
Koruz,	450	Svinjsko,	64
Krompir,	260	Kostrunovo,	36
Leča,	10	Pišanec,	35
Grah,	10	Golob,	17
Fižol,	8	Seno, 100 kilo,	169
Maslo, kgr.	90	Slama,	160
Mast,	66	Drva trda, 4 metr.	7
Špeh frišen,	56	„ mehka, 4	480

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
17. avg.	7. zjutraj	741.9 mm.	18.0° C	sl. vzh.	jasno	
	2. popol.	740.4 mm.	30.6° C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	739.9 mm.	23.0° C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 23.9°, za 4.9° nad normalom.

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 15. avgusta 1892.

	Prejšnji teden
Bankovcev v prometu	412,278.000 gld. (— 3,827.000 gld.)
Zaklad v gotovini	249,589.000 „ (+ 1,033.000 „)
Portfelj	149,315.000 „ (+ 4,66.000 „)
Lombard	23,789.000 „ (— 505.000 „)
Davka prosta bankovčna rezerva	44,300.000 „ (+ 4,865.000 „)

Dunajska borza

dne 17. avgusta t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	96.30	96.45
Srebrna renta	96.05	96.15
Zlata renta	114.05	114.05
5% marčna renta	100.45	100.45
Akcije narodne banke	1000.—	1000.—
Kreditne akcije	314.25	316.—
London	119.55	119.60
Srebro	—	—
Napol.	9.49	9.49
C. kr. cekini	5.68	5.68
Nemške marke	58.55	58.55
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	140 gld.
Državne srečke iz l. 1864	100	183
Ogerska zlata renta 4%	111	50
Ogerska papirna renta 5%	100	40
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	117	—
Kreditne srečke	100 gld.	192
Rudolfove srečke	10	24
Akcije anglo-avstr. banke	120	153
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	237	50

MAGGIJEVA zabela za juhe

pomnoži izredno ukus juhe. Dobiva se v steklenicah po 45 kr. pri **Karolu C. Holzer-ju.** (785—6)

Učenec

vešč slovenskega in nemškega jezika, vsprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki pri tvrdki **A. Cwenkel & Co.** v Sevnici, Spodnje Štajersko. (936—1)

V naknadno proslavo najvišjega rojstnega dne

bode

jutri v petek dne 19. avgusta

v **Švicariji**
VELIK

VOJAŠKI KONCERT.

Začetek ob 1/2 8. uri.

Ustopnina 20 kr.

Otroci prosti.

Z velespoštovanjem

(944) **Hans Eder.**

Na prodaj

je dve in pol leta star, dobro izvežban, zdrav in krepak

lovski pes

porabljen za goro in polje, vaje vode, poslušen „formač“, pristne pasme, torej je priporočljiv posebno gg. lovcom. Na željo prepusti se za nekaj dni na poskušnjo. Cena 65 gld. — Natančneje pove iz prijaznosti upravištvo „Slovenskega Naroda“. (942—1)

Na najnovejši in najboljši način

umetne (228—46)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

Slovensko gledališče v Ljubljani.

Naznanilo.

Dramatično društvo v Ljubljani, kateremu je namen uzdržavati slovensko gledališče v Ljubljani, naznanja s tem, da se otvori

s 1. septembra meseca 1892

dramatična šola.

Tej šoli je namen, podati onim, kateri se hočejo posvetiti slovenskemu gledališču, potreben pouk v igranju in deklamaciji. Dramatično društvo vabi torej one dame in gospode, ki hočejo stopiti v dramatično šolo, naj zglasé svoj pristop pismeno odboru Dramatičnega društva. Pouk v dramatični šoli je **brezplačen**. Učenci in učenke, ki pokažejo potrebno sposobnost po dovršeni šoli, bodo se angažovali za slovensko gledališče.

Dramatično društvo v Ljubljani.

Predsednik.

Dr. Ivan Tavčar.

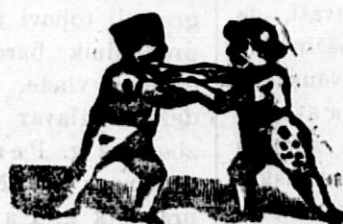
Tajnik:

Anton Trstenjak.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Josip Noll.**

NOVO!

NOVO!

Zanimiva in zabavna

je moja tukaj prvič na prodajo izložena igrača

borilca.

Dva smešna oččka, trdno narejena, oblečena kot herkula, borita se, držeč se za roke, da kaj smešnejšega še ni bilo videti. To se lahko in gotovo izvršuje brez vsakeršne priprave, tako da more tudi najmanjši otrok sam oživiti igračo. Ako hočete sebi in svojim otrokom narediti veselje, prosim, počastite me s svojim obiskom. Ta igrača vzprejeta je bila povsod z največjim odobravanjem.

Cena paru 50, 60 kr., boljše vrste iz papir-maché 1 gld. in 1 gld. 20 kr., iz stisnjene papirja prve vrste 1 gld. 50 kr. in 2 gld., večji komadi 3 gld.

Prodajalo se bode le malo časa v Tonhalle.

Ad. Rissmann,

lastnik mnogih čas. nih diplom.

(883—13)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.